24. У якіх складаных словах пішацца злучальная галосная ***я***? Выберыце правільныя прыклады:

1) вол..выяўленне; 2) пуц..водны; 3) вугл..здабыча;
4) вугл..носны; 5) зерн..сушылка.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

25. Які назоўнік прапушчаны ў вершаваным радку з паэмы Канстанціна Вераніцына “Тарас на Парнасе”?

Хадзіў ці доўга ён, ці мала, ды толькі нешта адзін раз … у бары яго спаткала.

А) пані. **Б)** непрыемнасць. **В)** прыгода. **Г)** бяда. **Д)** нечаканасць.

26. Выберыце дзеясловы, якія ў форме 1-ай асобы множнага ліку будучага часу закончанага трывання маюць канчатак ***-ем(-ём)***:

1) веяць; 2) ехаць; 3) злаваць; 4) радавацца.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

27. Вучні запісвалі словазлучэнні: Васіль – *за сем кіламетраў ад горада;* Ігнат – *выбачайце мяне;* Дзям’ян – *клопат аб дзецях;* Сымон – *загадчык магазінам.* Хто з вучняў правільна выканаў заданне?

А) усе вучні. **Б)** няма правільных адказаў. **В)** Васіль, Дзям’ян.
Г) Ігнат, Дзям’ян, Сымон. **Д)** Дзям’ян, Сымон.

28. Вызначце сказ, у якім дапушчана пунктуацыйная памылка:

1) Рамантык, чалавек адкрытай душы, ён з маленства прывык верыць людзям.
2) Сярод статка кароў важна паходжваў на высокіх нагах, гаспадар палёў і балот, бусел.
3) Толькі звінеў малады дзявочы смех, радасны і прываблівы.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** усе сказы запісаны правільна. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

29. *Прадмет верхняга адзення* ў народзе здаўна называюць … .

1) апранаха; 2) апоркі; 3) апона.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

30. Хто з беларускіх паэтаў з’яўляецца аўтарам слоў: *“Абломкі крыўдных слоў сядзяць у душы, як стрэмкі…”*?

А) Ніна Мацяш. **Б)** Максім Танк. **В)** Пімен Панчанка.
Г) Уладзімір Караткевіч. **Д)** Васіль Зуёнак.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218
тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 17. Тыраж 12000 экз. г. Мінск. 2013 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2013»

Чацвер, 21 лютага 2013 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 10-11 класаў

1. Якое слова прапушчана ў вершаванай пацешцы Васіля Віткі “Благата”?

Добраму чалавечку
Добра і ў запечку,
А благой благаце
Не ўнаровіш … .

А) у хаце. **Б)** нідзе. **В)** на куце. **Г)** на скаварадзе. **Д)** на стале.

2. Вызначце з дадзеных “лішні” назоўнік:

1) няўмека; 2) непаседа; 3) прыгажун; 4) малайчына.

А) няма правільнага варыянта. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

3. Колькі прыслоўяў ужыта ў вершаванай загадцы Міхася Пазнякова?

Не спіць удзень,
Працуе ўночы.
То свішча моцна,
То шапоча.

Адчыніць фортку,
Хмары згоніць,
Улетку
Водарам спалоніць.

А) 2. **Б)** 3. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

4. Якія сінонімы можна падабраць да ўстойлівага выраза *дзень пры дні*?

1) часта; 2) рэдка; 3) штодзень; 4) неўзабаве; 5) уважліва.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 4, 5.

5. Выберыце з дадзеных правільна запісаныя словы:

1) Алла; 2) Інна; 3) Нонна; 4) Геннадзь; 5) Ганна; 6) Жанна.

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3, 4. **Г)** 2, 3, 5. **Д)** 5, 6.

6. Якім членам сказа з’уляюцца выдзеленыя ў сказах словы?

1) ***Ціха*** *ноччу ў лесе. 2) Зімой* ***марозна*** *ўсюды.*

А) дзейнікам. **Б)** выказнікам. **В)** дапаўненнем. **Г)** азначэннем. **Д)** акалічнасцю.

7. У якіх словах з прыведзеных на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***ў***?

1) сея..ка; 2) мо..чкі; 3) хлопцы-..мельцы; 4) гучнае “..ра”; 5) ла..сан.

А) ва ўсіх словах. **Б)** ва ўсіх словах, акрамя 1. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3, 4. **Д)** 4, 5.

8. Аўтарам верша “Явар і каліна” з’яўляецца … .

А) Францішак Багушэвіч. **Б)** Кастусь Каліноўскі. **В)** Паўлюк Трус. **Г)** Янка Купала. **Д)** Якуб Колас.

9. У якіх словазлучэннях назоўнікі маюць канчатак ***-а***?

1) бочка з дуб..; 2) у парку пачатак лістапад..;
3) сукенка з атлас..; 4) да варот не было пад’езд.. .

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

10. Адпаведнікам устойлівага выраза з рускай мовы *ни слуху ни духу* з’яўляецца ў беларускай мове … .

А) ні свярбіць ні баліць. **Б)** без нічога ніякага. **В)** якая птушка, такія і песні. **Г)** як прыйшлі, так і размінуліся. **Д)** і куры не шэпчуць.

11. Вызначце від сказа: *Рэшатам вады не наносіш.*

А) назыўны. **Б)** пэўна-асабовы. **В)** няпэўна-асабовы. **Г)** абагульнена-асабовы. **Д)** безасабовы.

12. Лічэбнік *паўтараста* – … .

А) колькасны састаўны. **Б)** колькасны зборны. **В)** колькасны дробавы. **Г)** парадкавы састаўны. **Д)** парадкавы складаны.

13. Які сказ з дадзеных запісаны правільна?

А) Не гукай ты шэрая зязюля шумным гукам у бары.
Б) Не гукай, ты шэрая зязюля шумным гукам у бары.
В) Не гукай, ты шэрая зязюля, шумным гукам у бары.
Г) Не гукай ты, шэрая зязюля шумным гукам у бары.
Д) Не гукай ты, шэрая зязюля, шумным гукам у бары.

14. *Вялікая скрынка з векам, якая ў даўніну служыла для захоўвання адзення, тканіны, каштоўнасцей,* называецца … .

А) саквояж. **Б)** кубел. **В)** куфар. **Г)** чамадан. **Д)** шкаф.

15. Выберыце з прапанаваных прыслоўі, якія напісаны правільна:

1) перш-наперш; 2) давеку; 3) запанібрата; 4) нізавошта; 5) утраіх.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

16. Дапоўніце народнае выслоўе: *Добры пачатак – … .*

А) добрае і насенне. **Б)** дрэнна і на куце. **В)** так і яны табе. **Г)** не без добрых людзей. **Д)** палавіна справы.

17. Дадзены назоўнікі:

1) глыб; 2) весялосць; 3) гусь; 4) медзь; 5) ветлівасць; 6) косць.

У якіх словах у форме творнага склону адбываецца падаўжэнне апошняй зычнай асновы?

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 3, 4. **Д)** 5, 6.

18. У якіх сказах з прыведзеных няправільна ўжыты дзеепрыслоўі?

1) Вецер, прасушваючы выбітыя каляіны на дарозе, шалясцеў леташнім быльнягом. 2) Халоднае паветра ўрывалася ў пакой, прынёсшы з сабой непаўторныя пахі вясны. 3) Дождж ліў як з вядра, і, падыходзячы да хаты, на мне не было сухой ніткі.4) Янку, уткнуўшыся тварам ў падушку, прысніўся страшны сон.

А) усе сказы запісаны правільна. **Б)** ва ўсіх сказах, акрамя 1. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

19. З якімі словамі з дадзеных часціца ***ні*** пішацца разам?

1) (ні) колькі; 2) (ні) часу, (ні) сіл; 3) (ні)кім;
4) (ні) свет (ні) зара; 5) (ні)адзін з нас.

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

20. *Дэкаратыўная кустовая расліна з блакітна-ліловымі або белымі пахучымі кветкамі, якія ўтвараюць вялікія суквецці,* называецца … .

А) агрэст. **Б)** бэз. **В)** рабіна. **Г)** язмін. **Д)** ядловец.

21. Вызначце з прапанаваных словазлучэнне, у якім падкрэсленае слова ўжыта правільна: *1)* <u>*адзінокі*</u> *выстрал; 2)* <u>*пясчаны*</u> *колер; 3)* <u>*дробязны*</u> *твар; 4)* <u>*каларыйная*</u> *ежа.*

А) усе прыклады. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

22. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***і***?

1) м..тусня; 2) м..жсезонны; 3) верм..шэль; 4) с..рата; 5) в..рнісаж.

А) ва ўсіх словах. **Б)** ва ўсіх словах, акрамя 5. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

23. Вучні выпісвалі з тэксту словы, будова якіх павінна была адпавядаць схеме “прыстаўка+корань+суфікс+канчатак”:

1) абыякавы; 2) забудова; 3) наглядчык.

Якія прыклады выпісаны правільна?

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.